

140 divadlo dfxšaldy

Oskar Nedbal, Zbyněk Matějů, Marika Blahoutová

PRINCEZNA HYACINTA

Pohádkový balet z prostředí Českého ráje

Inscenační tým

Režie, choreografie

MARIKA BLAHOUTOVÁ

Úprava libreta

KATEŘINA HANÁČKOVÁ

Scéna

LUCIE LOOSOVÁ

Kostýmy

JOSEF JELÍNEK

Light design

MARIKA BLAHOUTOVÁ, PAVEL HEJRET

Asistent choreografie

**MICHAELA WENZELOVÁ, MARIA GORNALOVA,
ALEXEY YURAKOV**

Inspice a korepetice

ELENA NAGYOVÁ

Účinkuje

BALET DFXŠ, KOMORNÍ ORCHESTR DFXŠ

Foto

SERGHEI GHERCIU

Šaldovo divadlo

Premiéry 31. března a 2. dubna 2023

Osoby a obsazení

Kovář

MATÉ BRÜNN / MICHAL KOVÁČ

Princezna Hyacinta

JOHANA BŘEZINOVÁ / NURIA CAZORLA GARCÍA

Zvonimír, potulný rytíř český

RICHARD SVOBODA / CARLOS RUIZ

Don Panfilio, šlechtic kastilský

FRANTIŠEK ŠOUREK / YUTA HOMMA

140 divadlofxšaldy

Aratron, černokněžník z neznámých končin	JAROSLAV KOLÁŘ / RICHARD SVOBODA
Paní na Troskách a na Skalách	MARIA GORNALOVA
Vládkyně říše hyacint	MARIA GORNALOVA
Amorek	ANNABEL PEARCE / LUCY MACPHAIL
Cikánky z Biscaye	VALERIA GAONA, ANYA CLARKE
Šof, šašek	LUCY MACPHAIL
Aratronovi pohůnci	CARLOS RUIZ, YUTA HOMMA / JAROSLAV KOLÁŘ, FRANTIŠEK ŠOUREK
Komorné	JANA ČERNÁ, NURIA CAZORLA GARCÍA / JOHANA BŘEZINOVÁ, MARIANA TORRES
Venkovští chlapci	CARLOS RUIZ, YUTA HOMMA / RICHARD SVOBODA, FRANTIŠEK ŠOUREK
Venkovské dívky a víly	JANA ČERNÁ, LUCY MACPHAIL, VALERIA GAONA, ANYA CLARKE, NURIA CAZORLA GARCÍA / ANNABEL PEARCE, JOHANA BŘEZINOVÁ, MARIANA TORRES
Venkovské děti a malé víly	SIMONA JAROLÍMOVÁ, ELLA ROSICKÁ, MAHULENA KREJČÍKOVÁ, INKA HANELOVÁ, MARIA GUNKO / JANA JAŠOVÁ, ISABEL KUDINKOVÁ, DOROTKA ŠLECHTOVÁ, KAROLÍNA MACHÁLKOVÁ

140 divadlo f x šaldy

TISKOVÁ ZPRÁVA, v Liberci 28. 3. 2023

PRINCEZNA HYACINTA

Balet Divadla F. X. Šaldy vdechne nový život sto dvanáct let staré pohádkové inscenaci *Princezna Hyacinta*. Premiéry se uskuteční tento pátek 31. března a v neděli 2. dubna 2023 na scéně Šaldova divadla v Liberci. Celovečerní epický balet z prostředí Českého ráje je dlouho ukrytým klenotem národního tanečního bohatství. O jeho znovuzrození se zasadila dramaturgyně Kateřina Hanáčková a choreografka Marika Blahoutová. Autorské dílo Oskara Nedbala doplní skladby významného současného skladatele Zbyňka Matějů. Lyrické i dramatické melodie tanečnickům zahraje živě komorní orchestr DFXŠ. S pohádkovým příběhem ladí barevné kostýmy Josefa Jelínka a poutavá scéna Lucie Loosové.

Původní balet *Princezna Hyacinta* měl světovou premiéru v roce 1911 v Národním divadle v Praze. Tři tvůrci – hudební skladatel Oskar Nedbal, libretista Ladislav Novák a choreograf Achille Viscusi – vytvořili groteskní baletní pantomimu s kontrastním spletí pohádkovým dějem, ovšem s hlubokým obsahem upozorňujícím na důležité hodnoty, za které má smysl bojovat. Plakát k inscenaci vytvořil samotný Alfons Mucha. Jeho *Princezna Hyacinta* patří ke skutečným skvostům českého výtvarného umění. Její estetická krása, stejně jako taneční podoba díla ukrývají mnoho tajemných symbolů a prvků.

Nová adaptace *Princezny Hyacinty* z původního libreta ponechává zásadní postavy příběhu a prostředí, kde se pohádka odehrává. „Zvolily jsme ale daleko čistší a jednodušší dějovou linku. Balet nabízí vše, co má pohádka obsahovat – opravdovou lásku chudšase a princezny, nevhodné nápadníky, zlého čaroděje, snový obraz z jiného světa Království Hyacint a konec, kdy dobro a láska vítězí nad zlem. Hlavní hrdina je podroben nejtěžší zkoušce. Musí změnit sám sebe. V původní verzi nešlo o láskyplný příběh kováře a princezny Hyacinty a děj byl velmi zamotaný. Proto jsme některé scény upravily pro lepší pochopení a plynulost děje,” sděluje choreografka **Marika Blahoutová**.

Historické skladby **Oskara Nedbala** doplní hudební kompozice soudobého skladatele **Zbyňka Matějů**. Záměr inscenačního týmu vysvětluje **Kateřina Hanáčková**. „Původní plán byl inscenovat balet jen na Nedbalovu hudbu, jenže neexistuje nahrávka, jen partitura – a to dokonce i originální s rukopisnými Nedbalovými poznámkami. Řada hudebních částí je překrásných a já jsem moc ráda, že je vrátíme do života. Nicméně nechtěly jsme rekonstruovat původní dílo, které navíc nebylo ani tehdy dobře přijato. Proto jsme oslovily hudebního skladatele Zbyňka Matějů, který již složil několik baletů (například pro Národní

140 divadlofxšaldy

divadlo Malou mořskou vílu nebo Čarodějova učně) a s jeho pomocí vznikla nová partitura. Některé části uslyšíte jen v podání klavíru a věřte mi, že je to nádherný zážitek, čistota a jednoduchost Nedbalovi moc sluší. Jiné části pak zahraje komorní orchestr složený z vynikajících hudebníků, kteří stejně tak zahrají i části, které nově zkomponoval Zbyněk Matějů."

Ručně malovanou pohádkovou scénu *Princezny Hyacinty* navrhla jedna z nejžádanějších českých scénografek, kreativní a inspirativní umělkyně **Lucie Loosová**. Kostýmy jsou dílem světově uznávaného výtvarníka **Josefa Jelínka**, který do inscenace vtiskl svůj jedinečný rukopis a nechal se při tom inspirovat secesí.

Oceňovaná tanečnice a choreografka Marika Blahoutová ve své choreografii propojuje klasický, neoklasický a současný tanec. Její poetický a dramatický výrazový taneční slovník pohádkové inscenaci i tanečnickům sluší. Kováře zatančí Máté Brünn, v alternaci Michal Kováč. V roli princezny Hyacinty uvidíte éterické tanečnice Johanu Březinovou a Nurií Cazolu Garcíu. Jaroslav Kolář zhmotňuje postavu čaroděje Aratrona.

Podíváme-li se do taneční historie, inscenace *Princezny Hyacinty* se v Liberci naposledy uváděla v sezoně 1947/48 v choreografii Josefa Škody. Neskutečných sedmdesát pět let se *Princezna Hyacinta* v Čechách neuváděla vůbec. Liberecký balet se snaží s úctou k odkazu našich uměleckých předchůdců znovu rozzářit příběh ze zapomenutého pohádkového světa.

Oslnivě krásnou **korunu** princezny Hyacinty navrhla designérka **Preciosa Beauty Jitka Ryšavá** ve spolupráci s kostýmním výtvarníkem **Josefem Jelínkem**. Umělecké dílo bylo s láskou a pokorou vytvořeno šperkařskými mistry z firmy **Preciosa v Jablonci nad Nisou**. Koruna princezny Hyacinty září více než 2500 křišťály Preciosa. Je zhotovena z deseti shodných segmentů, které jsou vyrobeny ze štrasového řetězu a kovových dílků. Štrasový řetěz je osázený strojně broušenými křišťálovými šatony. Kovové komponenty jsou ručně pospojovány k sobě technologií pájení, jež se využívá při výrobě bižuterie. Pro zvýraznění detailů je korunka doplněna tvarovými kameny v barvě světlého siamu. Na korunce je použito přes 2500 kusů broušených kamenů a současně i ručně mačkaný křišťálový kámen. Ten vznikl tradiční sklářskou technologií, staletí starou, kdy se mačkají skleněné kameny ručně v kleštích nad kahanem. Ke zdůraznění výsledného zářivého efektu je celá korunka pokovena zlatou bižuterní galvanizací.

Nádherně osázený diadém by nevznikl bez podpory nadace Preciosa.

nadace
PRECIOSA

140 divadlofxšaldy

Marika Blahoutová při studiu jabloneckého gymnázia navštěvovala Experimentální taneční školu Františka Pokorného v Liberci. Svou taneční kariéru zahájila v roce 1989 v Divadle F. X. Šaldy a během dvouletého angažmá tančila Sněhurku ve stejnojmenném baletu. Roku 1991 absolvovala tříměsíční stáž v Eternia Dance Theater ve Švédsku. Později se na devět let stala sólistkou Pražského komorního baletu, kde tančila v choreografiích P. Šmoka, J. Kyliána, P. Zusky, P. Tyce, L. Vaculíka, R. Northa a dalších významných autorů. V roce 1999 získala pracovní úvazek u švýcarského choreografa J. Heckmana v Ballet Theater Augsburg. O čtyři roky později zdárně ukončila magisterské studium oboru choreografie na taneční katedře hudební fakulty AMU v Praze. Vynikající profesor Pavel Šmok zásadně ovlivnil její tvorbu. Během studia vytvořila choreografie: *Toman a lesní panna*, *Tak dost*, *Čtyřhlasá fuga*, *Klavír a flétna* a jiné. Roku 1999 uvedla své samostatné celovečerní představení *Po oříšku*. V Augsburgu vznikla její detektivní choreografie *Vdova* (2000) a pro PKB postavila humornou choreografii *Saturnin* (2001). Následovaly balety k operám: *Hry o Marii* (Severočeské divadlo), *Don Giovanni* (Národní divadlo) a choreografie *WOW* (Černé divadlo). Od roku 2015 spolupracuje s Bohemia Baletem jako asistent, choreograf, světelný designer a nově jako produkční. Se souborem nastudovala choreografii P. Zusky *V mlhách* a vytvořila své vlastní choreografie: *Ave Maria* (2016), *Tintin a zlaté střevíce* (2017), *V kleci* (2018), *Mozartissimo* (2022), *Kdo jsem já?* (2022) a celovečerní představení *Inspirace fyzikou* (2020) ke stému výročí založení ČVUT. V letech 2017 a 2019 ve své režii a choreografii uvedla v Severočeském divadle v Ústí nad Labem dva celovečerní balety: *Peer Gynt a Carmen* (2017) a *Romeo a Julie* (2019). Pro ND Brno nastudovala Šmokovu choreografii *Stabat Mater* (2021). Byla nominována na Cenu Thálie za roli vdovy v díle Pavla Šmoka *Holoubek*. Také získala ocenění za nejlepší choreografii na Celostátní choreografické soutěži v Olomouci. Úspěšná tanečnice, choreografka a pedagožka se nyní velice ráda vrací do Liberce, kde poprvé tančila na jevišti a kde započala její láska k divadlu a baletu.

Kateřina Hanáčková odmalička tančila a byla fascinována nereálnými světy. Utíkala do nich především během hodin fyziky na jabloneckém gymnáziu, a proto si jako dospělá musela najít profesi, ve které její sklon ke snění bude dar a ne překážka. Má ráda umění a kulturu považuje za základní kvalitu života. Proto také svou profesi PR manažerky v Národním divadle v Praze chápe jako poslání, příležitost, jak zprostředkovat veřejnosti dotek krásy a jak kultivovat všednodennost. S Národním divadlem spolupracuje od roku 2000, od roku 2012 na pozici PR Baletu ND a divadelní lektorky. Vystudovala obory taneční pedagogika a taneční věda na Hudební fakultě Akademie múzických umění v Praze. Ve volném čase se snaží kompenzovat umělecké emotivní prostředí aktivním pohybem, miluje Jizerské hory, ráda se ztrácí v jejich lesích mimo vyznačené cesty.

Zbyněk Matějů je jedním z nejhranějších skladatelů střední generace. Proslavil se zejména svou baletní, scénickou a filmovou hudební tvorbou. V roce 1999 obdržel cenu České hud. rady (UNESCO) za dosavadní práci na poli hudebního divadla. Rodák z Rychnova nad Kněžnou absolvoval kompozici na Pražské konzervatoři a následně na AMU. Určitým přelomovým bodem v jeho kariéře bylo nejvyšší ocenění v mezinárodní skladatelské soutěži baletních hudeb Donauballett v Amsterdamu. Vítězství mu umožnilo spolupracovat s choreografem Martinem Müllerem na baletu *Secret Life*, který byl poprvé uveden na prestižním tanečním festivalu v Nizozemsku. Evropský úspěch jeho baletů *Secret Life* a *Komboloi* (1997) mu přinesl další objednávky od renomovaných souborů na celovečerní balety (*Čaroděj ze Země Oz*, *IBBUR*, *Kevel*, *Zahrada*, *Malý princ* aj.). Kritikou oceňovaný *Čarodějův učeň* (2013) a *Malá mořská víla* (2016) patřily ve své době k nejnavštěvovanějším titulům Národního divadla. Po světové premiéře baletu *Still Life* (2015) v Luckman Theatre v Los Angeles, přišla další velká díla: *Joshua Tree Symphony* (2017, Los Angeles), *Three Stones Concerto* (2020) a *Zion Symphony* (2021). Po přečtení pouhého zlomku výčtu mistrovsky tvorby pochopíte, že spolupráce s takovým umělcem je pro nás obrovskou ctí a *Princezna Hyacinta* díky jeho přičinění získává nový, současný a originální rozměr.

Kostýmy **Josefa Jelínka** pro balet, činohru nebo operu jsou vždy zárukou vysoké kvality. Scénograf, kostýmní výtvarník a pedagog studoval Střední uměleckoprůmyslovou školu v Praze, scénografii na DAMU a kostýmní výtvarnictví na VŠMU v Bratislavě. Od té doby připravil návrhy kostýmů a celé výpravy pro více jak devět set sedmdesát inscenací pro divadlo, televizi a film. Jeho kostýmy jsou často úzce spjaté s baletním uměním, zachovávají estetickou úroveň, splňují funkčnost, vystihují charakter postav a odrážejí svébytnou

140 divadlo f x šaldy

originalitu autora. Práci Josefa Jelínka můžete obdivovat v inscenacích napříč Českou republikou, ale i po celém světě (Berlín, Monte Carlo, Leeds, Bergen, Sevilla, Buenos Aires, Santa Fé, Bombaj aj.). Je držitelem mnoha tuzemských i mezinárodních ocenění – mimo jiné zlaté medaile z trienále v Novém Sadu i Pražského Quadriennale. Jako jediný výtvarník získal Cenu Thálie (2012, zvláštní cena kolegia) a Českého lva (2002 za kostýmy k filmu *Andělská tvář*). Poznávacím znamením geniálního výtvarníka je preciznost, důslednost, ale především jedinečný rukopis, který již navždy otisknul i do naší inscenace. Josef Jelínek patří mezi světovou špičku a my bychom mu za jeho umění rádi poděkovali.

Působivě pohádkovou scénu *Princezny Hyacinty* navrhla jedna z nejžádanějších českých scénografek **Lucie Loosová**. Kreativní a inspirativní umělkyně vystudovala DAMU, obor scénografie (1999) a později (2008) tamtéž úspěšně dokončila doktorské studium. Cenné zkušenosti získala na několika studijních stážích po celém světě. Její talent a profesionalitu ocenilo mnoho významných režisérů, se kterými měla tu čest spolupracovat (Oto Ševčík, Michal Dočekal, Jiří Nekvasil, Juraj Herz, Jiří Menzl, Petr Novotný, Lumír Olšovský aj.). Její práci můžete vidět v divadlech v Čechách i na Slovensku. V Americe vytvořila výpravy ke hrám *Doctor Faustus*, *Mandragora* a *Sen noci svatojánské*. Je také žádanou muzikálovou výtvarnicí. Navrhla kostýmy a scénu například pro inscenace *Šumaři na střeše* (Východočeské divadlo), *Jekyll & Hyde*, *Noc na Karlštejně*, *Producenti* (Hudební divadlo Karlín), *Bídníci*, *Miss Saigon* (Goja Music Hall) a mnoho dalších. Kromě práce v divadle přednáší studentům výtvarného umění a divadelního designu na univerzitách. Šest let strávila v daleké Šanghaji, kde vystudovala čínskou inkoustovou malbu, zúčastnila se několika skupinových výstav a vedla workshopy na univerzitě v Si-anu. Nyní působí v Praze.

Autorka textu: Barbora Svobodová

Objevte společně s baletem DFXŠ poklad, který vám ukáže cestu k pravému bohatství.

Premiéry inscenace *PRINCEZNA HYACINTA* 31. března a 2. dubna na scéně Šaldova divadla.

140
divadlo f x šaldy

PRINCEZNA HYACINTA

režie, choreografie | Marika Blahoutová
hudba | Oskar Nedbal, Zbyněk Matějů
balet a komorní orchestr DFXŠ

PREMIÉRY 31. března a 2. dubna 2023
ŠALDOVO DIVADLO

Foto vizuálu Radek Drbohlav

Kontakt pro média:

Ing. Eleonora Kočí – vedoucí marketingového oddělení

DIVADLO F. X. ŠALDY LIBEREC, Zhořelecká 344/5, 460 01 Liberec 1

tel.: +420 487 377 340

mobil: +420 777 102 614